

เทศน์เช้า วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ฟังธรรมนะ ฟังธรรมนะ.. ธรรมะเห็นใหม่ ว่าเหนือธรรมชาติ เขาว่าธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติต่อเมื่อเป็นพื้นฐานพื้นเพ เหมือนเรานะการศึกษาขั้นพื้นฐาน ถ้าเรามีการศึกษาขั้นพื้นฐาน พอศึกษาขั้นอุดมศึกษาขึ้นไปต่างๆ พื้นฐานของเราจะดี ถ้าพื้นฐานของเราไม่ดี นี่ว่าธรรมะเป็นธรรมชาติ

ถ้าธรรมะมันเป็นธรรมชาติ เห็นใหม่ การเกิด การมีอยู่ การเป็นไปมันคืออะไร สิ่งนี้เป็นธรรมชาติ แต่การศึกษาขั้นพื้นฐาน ถ้าเรารู้ขั้นพื้นฐานแล้วนี่เราจะออกจากความพื้นฐาน ความพื้นฐานนี้มันทำให้เราติดพันอยู่ เราจะหลุดพ้นออกไปได้อย่างไร เราจะหลุดพ้นออกไปจากความสามัญสำนึก ความเป็นไปของเรา

ความสามัญสำนึก ความเป็นโลก.. ความเป็นโลกนี้เวลาขึ้นปีใหม่เขาอวยพรกัน ขึ้นปีใหม่ขอให้มีความสุข ขอให้มีความสุขตลอดปีใหม่ นี่ก็ปีใหม่มาแล้วมีความสุขใหม่ละ.. ความสุขของเรา ความสุขตอนเฉลิมฉลองปีใหม่นี้มีความสุข แต่ชีวิตของเรามันพร่องอยู่เป็นนิจ การพร่องอยู่ออกไปนี่ความพร่องของใจ ถ้าใจมันพร่องอยู่มันเอาความสุขมาจากไหน

คนเราขาดแคลน แม้แต่หิวข้าวมันก็ต้องมีอาหารใส่ท้องเข้าไปมันถึงมีความสุข ใจมันพร่องอยู่นี้มันจะเอาความสุขมาจากไหน.. ถ้าความสุขของมัน เห็นใหม่ ในพุทธศาสนา ถ้าเรารู้จักมันพอ เรารู้จักเพียงพอ เรารู้จักความพอเพียง เรารู้จักชีวิตของเรา ชีวิตเป็นอย่างนี้ นี่สิ่งที่เราวิ่งเต้นแสวงหากันอยู่นี้เป็นปัจจัยเครื่องอาศัย

ชีวิตนี้ละ นี่ธรรมะเป็นธรรมชาติ การเกิด กำเนิด ๔ ! การเกิดในใจ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ เห็นใหม่ การเกิดในโอปปาติกะ การเกิดในครรภ์ การเกิดต้องมีอาหาร อาหารของวิญญูะ คนเกิดมาต้องมีอาหารดำรงชีวิต แม้แต่จิตมันยังมีความรู้สึกเป็นอาหารของมัน ถ้ามันไม่มีความรู้สึกเป็นอาหาร จิตมันดำรงชีวิตของมันอยู่ได้อย่างไร.. เราเกิด

มาเราเป็นคนนี้เราต้องมีอาหาร ฉะนั้นเราต้องมีอาหาร เราถึงต้องหาปัจจัยเครื่องอาศัยมา เพื่อดำรงชีวิต

นี่จิตของมัน เห็นไหม ฟังธรรมๆ ธรรมะนี่เตือนหัวใจของเรา ถ้าธรรมะเข้าไปเตือนหัวใจของเรา ธรรมะสร้างให้เรามีสติมีปัญหา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาจะปรินิพพานนะ “ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด โลกนี้จะไม่ว่างจากพระอรหันต์เลย”

เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด ! ถ้าไม่มีความประมาท.. เราไม่มีความประมาท เรามีสติปัญญาขึ้นมา เห็นไหม นี่จิตใจมันจะอึดเต็มขึ้นมาตรงนี้ไง ถ้าจิตใจมันมีหลักมีเกณฑ์ มันอึดเต็มขึ้นมา มันไม่พร่อง มันไม่มีความทุกข์

นี่อวยพรปีใหม่ขอให้มีความสุขเถิด.. ความสุขเราจะหาของเราเอง เราตั้งสติของเราเอง ถ้าเราพอ เห็นไหม ทุกอย่างเราพอหมด เราเข้าใจ สิ่งนี้มันเป็นเพราะมีเหตุมีปัจจัยมา ทำไมเรามีทุกข์ ทำไมเราขาดแคลน ทำไมเดี๋ยวเราอุดมสมบูรณ์ อุดมสมบูรณ์เพราะเราแสวงหา เราทำหน้าที่การงานมา เราได้ปัจจัยมา เราก็แลกปัจจัยเครื่องอาศัยมา มันก็สมบูรณ์ เวลาเราใช้สอยไปมันบกพร่อง มันก็บกพร่อง พอบกพร่องเราก็แสวงหา มัน

นี่โลกนี้เป็นอนิจจัง ! ถ้าโลกนี้เป็นอนิจจัง เรามีสติปัญญา เราเข้าใจสิ่งนี้ได้ นี่เราก็ไม่มีความทุกข์ ถ้าเราเข้าใจสิ่งนี้ได้ มันก็ทุกข์ ทุกข์เพราะอะไร เพราะเราไม่ต้องการให้เป็นอย่างนี้ เราต้องการตามความพอใจของเรา เห็นไหม ถ้าเราต้องการตามความพอใจของเรา เราก็วิ่งเต็นไปตามทัศนหาความทะยานอยาก.. นี่ใจมันพร่อง ถ้าใจมันพร่องมันจะเอาความสุขมาจากไหน แต่ถ้าปัจจัยมันอึดเต็ม เห็นไหม นั่งอยู่โคนไม้ก็มีความสุข อยู่ที่ไหนก็มีความสุข

ความสุขเกิดจากการที่เรามีสติ เรามีปัญญา เรามีปัญญาใคร่ครวญ เราเข้าใจสังขารว่ามันเป็นธรรมชาติ สิ่งที่เป็นธรรมชาติ เราก็เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ ! ถ้าเกิดปัญหา เกิดวิกฤติ เห็นไหม ถ้าเราไม่แก้ไขวิกฤตินั้น เราก็เป็นปัญหาในวิกฤตินั้นด้วย

ถ้าเราเกิด.. ธรรมชาติ ! เราเกิดมาในธรรมชาติ นี่ธรรมชาติที่มันหมุนไปในวัฏฏะ ธรรมะที่มันเปลี่ยนแปลง เราเป็นธรรมชาติ เราก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปกับธรรมชาตินั้น

ด้วย.. แต่ถ้าเรามีสติใช้ใหม่ เรามีสติปัญญาเราวางธรรมชาตินั้นไว้ เราเข้าใจกฎธรรมชาตินั้นไว้ เราเอาหัวใจของเรา

นี่โง่มันถึงต้องมีสติ มีปัญญา มีการใคร่ครวญ มีการพิจารณาของมัน ถ้ามีการพิจารณาของมัน มันจะมีมรรคญาณ เห็นใหม่ มรรคญาณเกิดจากไหนล่ะ.. เราบอกนี่ ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ทุกคนมีปัญหาหมดเลย แต่ปัญญาก็โง่ โง่แม้แต่ตัวเองนะ โง่ให้ชีวิตนี้ผัดวันประกันพรุ่ง พรุ่งนี้ก็ได้ มะรืนก็ได้ มันโง่ไปวันหนึ่งๆ นะ มันโง่ตัวมันเองก่อน พอมันโง่ตัวเองแล้วมันก็ไปโง่คนอื่น มันผลัดวันไปเรื่อยนี่มันโง่มาแล้วนะ มันไม่มีสติจะ

ถ้ามีสติจะนะ เรามีสติ เห็นใหม่ ธรรมะคืออะไร.. นี่ปัจจุบันธรรม ! ปัจจุบันนี้ทุกวินาทีเรามีสติปัญญา เรามีปัญญา เรามีสติพร้อมกับทุกๆ วินาทีอยู่กับปัจจุบันตลอดไป มันจะมีอะไรล่ะ ปัจจุบันก็คือปัจจุบัน ปัจจุบันเคลื่อนไปก็คือปัจจุบันเคลื่อนไป ใ้มันมีเมื่อวานนี้ แล้วก็พรุ่งนี้ แล้ววันนี้ก็โง่มันซะ วันนี้เอาไว้พรุ่งนี้ก่อน.. ถ้าเราไม่มีปัญญามันโง่ตัวเองนะ

นี่ว่าปัญญาของเรา ปัญญาของเรานี้เป็นปัญญาทางโลก เขาเรียกว่าโลกียปัญญา.. ปัญญาทางโลก โลกียะ เกิดจากภวาสวะ เกิดจากภพ เกิดจากจิต ความคิดเกิดจากจิต เขาคิดคอมพิวเตอร์ เขาเขียนโปรแกรมนะ นี่เวลาไปปรี้นมามันจะมีข้อมูลออกมา เห็นใหม่ เขาต้องใส่ข้อมูลเข้าไป ไม่อย่างนั้นมันไม่มีข้อมูลออกมาหรอก แล้วความคิดมันเกิดบนอากาศหรือ ความคิดมันเกิดที่ไหนล่ะ

ความคิดมันเกิดจากจิต เกิดจากเรา เกิดจากภวาสวะ แล้วแต่ว่าจิตแต่ละดวงก็ความคิดแตกต่างกันหลายกันไป แล้วแต่จริต แล้วแต่นิสัย แล้วแต่กรรมของคน ความคิดจะไม่มีเหมือนกันเลย.. ถ้าความคิดไม่เหมือนกัน นี่ลายพิมพ์ของจิต ลายพิมพ์นี้ว่ามีไม่เหมือนกันเลย กรรมของคนไม่เหมือนกันเลย ! แต่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าให้ตั้งสติ เห็นใหม่ ให้ตั้งสติ ถ้ามีสตินะ การทำสิ่งผิดพลาดจะน้อยลง แล้วนี่เราวยพรปีใหม่กัน เราให้ของขวัญกัน เราให้ของขวัญ

นี่ก็เหมือนกัน เราทำบุญกุศลนี้เราให้ของขวัญตัวเองนะ ให้ของขวัญตัวเอง ถ้าสิ่งที่เราเสียสละออกไปนี่มันเป็นวัตถุธาตุ แต่หัวใจของเราได้จับสมสิ่งที่เป็นบุญกุศลลงไป

ที่หัวใจแล้ว สิ่งทีสละออกไปนั้นเป็นวัตถุ แต่จิตใจเรามีคุณค่าเหนือกว่านั้นเราถึงสละสิ่งนี้ได้ เราสละสิ่งนี้เพื่อฝึกใจของเราให้มีการเสียดสละ เห็นใหม่ เวลามันทุกข์มัน โศก มันมีความขัดข้องหมองใจ อันนี้มันเกิดจากอะไรล่ะ มันก็เหมือนวัตถุที่นั่นล่ะทีเราจะเสียดสละได้ ถ้าเราไม่ฝึกหัดการเสียดสละ เราไม่ฝึกหัดได้เลย เวลาอะไรที่มันบีบคั้นใจนี้เราจะเริ่มต้นตรงไหน

นี่ทุกคนบอกทุกข์ไม่ยอมได้ ยอมได้ความสุข ยอมสละความปรารถนา แล้วสมความปรารถนามันปรารถนามาจากอะไรล่ะ.. ถ้ามันปรารถนา เห็นใหม่ ถ้าปรารถนาบารมี ๑๐ ทัศขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อธิษฐานบารมี !

อธิษฐานบารมีคือตั้งเป้า พอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอธิษฐานว่าจะเป็นพระพุทธเจ้า ก็สร้างบุญญาธิการ สร้างสมบุญญาธิการนืออธิษฐานบารมี นี้แรงปรารถนาเราปรารถนาอะไรล่ะ ถ้าเราปรารถนาแล้วมีการกระทำใหม่ล่ะ ถ้าปรารถนาแล้วกระทำนั้นถึงจะเป็นประโยชน์ ถ้าปรารถนาแล้วไม่กระทำนะ

นืออธิษฐานบารมี.. บารมี ๑๐ ทัศนะ !

จะนั่นสิ่งทีเวลาเราปรารถนา ความปรารถนานี้เป็นโลก นี่สิ่งทีเราปรารถนาเป็นโลก แต่ถ้าสิ่งทีเป็นผลการกระทำ ผลของการกระทำมันดัดแปลง เห็นใหม่ ดัดแปลงเพราะอะไร เพราะเราแอบเหงื่อต่างน้ำนะ นือเวลาเราแอบเหงื่อต่างน้ำเราว่าทุกข์มาก ทุกคนจะบ่นเลยว่าทำงานนี้เหนื่อยมาก ! เหนื่อยมาก ! เวลามาวัดให้นั่งเฉยๆ นะ ลมหายใจเข้าให้ลึกพูด ลมหายใจออกให้ลึกโธนี่มันไม่ทำ เวลาทำงานก็ว่าเหนื่อย เวลาให้นั่งเฉยๆ มันก็ไม่ยอมทำ แล้วจะเอาอะไรล่ะ จะเอาอะไร

นั่งเฉยๆ นือนั่งดูใจของตัว รักษาใจของตัวให้มีสติของตัว เพื่อให้ใจมันเต็ม.. มันรู้จักนะ รู้จักแยก รู้จักแยะ ชีวิตมีเท่านี้แหละ ถ้าชีวิตมีเท่านี้ละ เรามีเครื่องอาศัยพอประมาณ แต่หัวใจทีมันบกร่องอยู่นี้เราจะทำอย่างไร เห็นใหม่ นือเขาอวยพรปีใหม่กันนะ เราจะอวยพรให้ตัวเราเองนะ เราจะหาสติปัญญา ! หาสติปัญญา.. สติปัญญาทีเกิดขึ้นเองนี้เรียกว่าโลกียปัญญา ดูฟ้าแลบสิ คุลมพัดสิ มันเกิดอุณหภูมิลี่ยนแปลง เห็นใหม่ ลมมันจะเกิดขึ้น นือฟ้าแลบมา เกิดการสั่นคาศปมา มันจะเกิดฟ้าแลบฟ้าร้อง

ความคิดมันเกิดจากจิต ! ความคิดมันเกิดจากจิต ! ความคิดที่เกิดขึ้นมานี้เราควบคุมไม่ได้ พอมันเกิดขึ้นมานี้มันฟาดวงฟาดงาใส่เรา ไม่พอใจชีวิตนี้หมดเลย ไม่พอใจอะไรซักอย่าง ไม่พอใจแม้แต่ตัวเอง แล้วก็ไม่พอใจความไม่พอใจด้วย แต่ไม่รู้จะทำอย่างไร.. ไม่รู้จะทำอย่างไร นี่โลกียปัญญา ปัญญาที่เกิดการควบคุมไม่ได้ !

แต่ถ้าเรามีสตินะ เรามีสติเราใช้ปัญญาไล่เข้าไป เห็นไหม ปัญญาอบรมสมาธิ ! พอปัญญาอบรมสมาธิถึงที่สุดแล้วมันดับ มันเกิดดับๆ แล้วมันดับที่ไหน แล้วมันเหลืออะไร นี่มันเหลือภวาสวะ เหลือภพ นั่นละสัมมาสมาธิ.. แล้วถ้าใช้ปัญญา นี่พุทธศาสนาปัญญาเกิดตรงนี้

ภวานามปัญญา ศาสนาพุทธนี่ศาสนาแห่งปัญญา คือปัญญาที่ทำให้เราพ้นจากกิเลส ปัญญาที่เราให้เหนือธรรมชาติ เพราะการเกิดและการดับนี้เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง การเกิดการตายก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง จิตที่มันมีความคิดเกิดดับมันก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง เอาธรรมชาตินี้ตั้งสติปัญญาขึ้นมา แล้วมันจะเกิดปัญญาที่เราจะมีความลึกกลับมหัสจรรย์ ถ้าไม่มีความลึกกลับมหัสจรรย์นะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ท้อใจหรอก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ปราบณามาเป็นพระโพธิสัตว์ ปราบณามาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า รื้อค้นอยู่ ๖ ปี ตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะรื้อสัตว์ขนสัตว์ เห็นไหม เล็งญาณแล้วเล็งญาณอีกเลย ใครมีวิฤทธิภาวะพอจะทำได้.. ใครมีวิฤทธิภาวะพอจะทำได้ เห็นไหม

นี่ท้อใจนะ เพราะมันเป็นปัญหาคณละปัญหากับกิเลสไป ปัญญาของเราปัญญาของกิเลส กิเลสมันพาใช้ กิเลสมันเอาปัญหานี้มาอ้างอิง เราว่าปัญญาๆ นะ ปัญหามันก็ตัดแข็งตัดขารามาตลอดเลย นี่บอกว่าปัญญาๆ ปัญญาโกงตัวเองไป ปัญญาฝัดวันประกันพรุ่งไป ปัญญาจะเอาหนีพพานที่มันลอยมาจากฟ้าไป ปัญญาที่จะให้คนหิбыยื่นให้ไป แต่มันไม่คิดถึงปัญญาที่สร้างขึ้นเอง ปัญญาที่พยายามรื้อค้นขึ้นเอง ปัญญาที่พยายามจะชำระล้างตัวเอง แล้วมันเป็นปัญหาคณละ

นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสารีบุตรกับพระโมคคัลลานะมาลาไปปรินิพพาน “เธอจงสมควรแก่เวลาของเธอเถิด” พระโมคคัลลานะกับพระสารีบุตรก็

เอานิพพานของพระโมคคัลลานะกับพระสารีบุตรไป องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็
เอานิพพานขององค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป แล้วนี่ต่อมาพระอานนท์ประพฤติ
ปฏิบัติก็ถึงนิพพานเหมือนกัน

นี่ส่วนบุคคล ! ส่วนบุคคล ! ส่วนบุคคล เห็นไหม มันเหนือธรรมชาติไป
ธรรมชาติใครจะเอาไปละ นี่อากาศ ฟ้า ดิน ใครจะเอาไปด้วยละ มันก็อยู่ที่นี้ของมันเป็นอยู่
อย่างนี้แหละ แต่ความรู้สึก ความทุกข์ ความสุข ความเข้าใจ เป็นสังขารในหัวใจนี้มัน
ไปกับเรา เวลาเราทุกข์มากกับเราละ แล้วมาพุทธศาสนานี้เราแก้ไขของเรา แล้วมีความสุข
เราจะเอาธรรมของเราไปกับเรา เอาสมบัติของเราไปเลย

ทิพย์สมบัติ ! ทิพย์สมบัตินี้มันเป็นผลของวิญญูะ เกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็น
พรหม เห็นไหม อริยทรัพย์ ทรัพย์ที่เป็นอริยะ ที่เป็นทรัพย์ของใจนี้มันจะไปกับใจนี้ นี่ถึง
จะเป็นความสุขจริงใจ

ปีใหม่อวยพรกันนะ อวยพรกันนี้มันเป็นสมมุติ มันเป็นประเพณีวัฒนธรรม เป็น
หน้านักขัตฤกษ์เพื่อความรื่นเริง เพื่อความเป็นสุข เพื่อความผ่อนคลายของสังคม.. สังคม
เห็นไหม คุณสิ เวลาเราดื่มน้ำมันต้องมีไอน้ำ นี่มันต้องมีทางออก มันต้องผ่อนให้ไอน้ำมี
ทางออกได้ สังคมนี้นั้นมีการผ่อน มันมีการต่างๆ อันนี้เป็นวาระของสังคม แต่วาระของ
เรา ความจริงของเรา ปฏิบัติของเรา เพื่อชีวิตของเรา เอวัง